

**PËRGATITJA PROFESIONALE E ARKIVISTËVE, PRAKTIKA NË
EVROPËN JUGLINDORE DHE NË KOSOVË, ASPEKTET KRAHASIMI**

TEMA PËR TITULLIN

MASTER PROGRAMI I ARKIVISTIKËS

NGA

LUM GASHI

UNIVERSITETI I PRISHTINËS

FAKULTETI FILOZOFIK

DEPARTAMENTI I HISTORISË

PRISHTINË

DHETOR, 2024

REZYME

PËRGATITJA PROFESIONALE E ARKIVISTËVE, PRAKTIKA NË EVROPËN JUGLINDORE DHE NË KOSOVË, ASPEKTET KRAHASIMI

Mentori

Prof. Ass. Dr: MENTOR HASANI

Ky studim shqyrton përgatitjen profesionale të arkivistëve dhe praktikat e saj në Evropën Juglindore, me një fokus të veçantë në Kosovë. Arkivistika është një fushë thelbësore për menaxhimin dhe ruajtjen e informacionit historik, duke kontribuar në preservimin e trashëgimisë kulturore dhe përmirësimin e transparencës në institucionet publike.

Përmes një analize krahasuese, ky punim do të eksplorojë programet e edukimit dhe trajnimit për arkivistët në Kosovë dhe në vendet e tjera të Evropës Juglindore. Do të identifikohen sfidat dhe mundësitë që hasen në zhvillimin e arkivistikës, duke theksuar rëndësinë e standardeve të larta në përgatitjen profesionale.

Studimi do të ofrojë rekomandime për përmirësimin e praktikave edukative dhe do të theksojë nevojën për një qasje të strukturuar në menaxhimin e arkivave, e cila është jetike në epokën digjitale. Në fund, ky hulumtim synon të kontribuojë në diskutimin mbi rëndësinë e arkivistikës për ruajtjen e identitetit kulturor dhe historik në rajon.

Punimi në fjalë është i ndarë në 5 krerë apo kapituj

Në kreun e parë do të flasim për **‘Përkufizimi i Arkivistikës - Definimi dhe Rëndësia e Saj’**. Arkivistika është një disiplinë që merret me studimin, menaxhimin dhe ruajtjen e dokumenteve dhe materialeve të tjera informative me vlerë historike, kulturore, ose administrative. Ajo përfshin një gamë të gjerë aktivitetesh, duke filluar nga krijimi dhe organizimi i arkivave deri te ruajtja dhe sigurimi i aksesit për përdoruesit.

Kreu i dytë trajton fillimisht **“Programet e Studimeve - Arsimi Universitar për Arkivistët”**. Arsimi universitar për arkivistët luan një rol të rëndësishëm në përgatitjen e profesionistëve që merren me menaxhimin, ruajtjen dhe organizimin e dokumenteve dhe informacionit. Këto programe janë të dizajnuara për të ofruar një bazë të fortë teorike dhe praktike, që është thelbësore për suksesin në këtë fushë.

Kreu i tretë këtu fillimisht flasim për **“Historiku i Arkivave në Evropën Juglindore - Zhvillimi dhe Rëndësia e Arkivave”**. Arkivat në Evropën Juglindore kanë një histori të pasur dhe të ndërlikuar, të cilën ndikimet historike, politike dhe kulturore e kanë formuar thelbësisht. Kjo rajon ka kaluar përmes periudhash të ndryshmeve të mëdha sociale dhe ekonomike, që kanë pasur një ndikim të drejtpërdrejtë në mënyrën e krijimit, ruajtjes dhe menaxhimit të dokumenteve.

Kreu i katërtë do të flasim për **“Evolucioni i Arkivave në Kosovë - Historia dhe Zhvillimi i Arkivave”**. Arkivat në Kosovë kanë kaluar përmes një evolucioni të ndërlikuar, i cili është influencuar nga konteksti historik, politik dhe social i vendit. Nga periudha e regjimeve të ndryshme, deri në krijimin e institucioneve të pavarura, zhvillimi i arkivave ka luajtur një rol të rëndësishëm në ruajtjen e trashëgimisë kulturore dhe historike të Kosovës.

Kreu i pestë po ashtu në fillim do të flasim **“Krahasimi i Përgatitjes Profesionale - Dallimi në Përgatitjen e Arkivistëve në Kosovë dhe Evropën Juglindore”**. Përgatitja profesionale e arkivistëve është një aspekt thelbësor për funksionimin efektiv të arkivave. Dallimet në programet e edukimit dhe trajnimit në vende të ndryshme ndikojnë në mënyrën se si arkivistët përballen me sfidat e menaxhimit të informacionit dhe ruajtjes së trashëgimisë kulturore. Ky seksion do të shqyrtojë disa nga aspektet krahasuese të përgatitjes profesionale për arkivistët në Kosovë dhe vende të tjera të Evropës Juglindore.